Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра __Технологій виробів легкої промисловості та дизайну__

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МАЛЮНКУ, КОМПОЗИЦІЇ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти_____магістр_____
(назва рівнявищої освіти)
спеціальності___8.01010301 Технологічна освіта___
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізації_Інформатика, Основи домашнього господарювання, Технічна творчість
(назва спеціалізації)
за профілем _Художнє проектування (дизайн)_

Слов’янськ –2016 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ технологій виробів легкої промисловості та дизайну, технологічного факультету, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ:

доц. кафедри ТВЛПтаД, к. пед. н. Лихолат Олена Віталіївна

РЕЦЕНЗЕНТИ:

д.пед.н., професор СТЕШЕНКО Володимир Васильович

к.пед.н., доцент РУКАСАВА Світлана Олександрівна

Рекомендовано до впровадження
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“_17_” __лютого__ 2016_ р.

протокол №_2_

Перший проректор _____ (С. О. Чайченко)

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни «Основи малюнку, композиції та кольорознавства» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 8.01010301 Технологічна освіта, за профілем «Художнє проектування (дизайн)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні базові наукові теоретичні та практичні питання основи композиції, кольорознавства та малюнку.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Основи малюнку, композиції та кольорознавства» пов'язана з такими навчальними дисциплінами «Проектно-художній практикум», «Основи історії та теорії дизайну з елементами художнього проектування» та іншими.

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:
Змістовий модуль 1. Малюнок в дизайні.
Змістовий модуль 2. Композиція в дизайні.
Змістовий модуль 3. Кольорознавство в дизайні.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи малюнку, композиції та кольорознавства» є формування у студентів цілісного розуміння процесів роботи над малюнком, композицією в художньому проектуванні виробів та ефективним використанням законів гармонізації кольорів в цій роботі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи історії та теорії дизайну з елементами художнього проектування» є розвиток інтересу здобувачів ступеня вищої освіти магістр до обраного профілю, формування спеціального термінологічного апарату, яким володіють спеціалісти на всіх етапах процесу художнього проектування виробів, набуття ними базових теоретичних знань та практичних умінь з предмету вивчення навчальної дисципліни.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- здатність володіти прийомами роботи з навчальною, довідковою, методичною, науковою літературою та іншими джерелами інформації;
- готовність використовувати прийоми, методи та засоби навчання для більш повного засвоєння дисципліни;
- готовність засвоювати та здатність використовувати основні поняття, терміни та визначення навчального курсу;

спеціальні:

- готовність грамотно розташовувати предмети на площині аркуша при малюванні, передавати засобами лінійної побудови та перспективи ракурс та конструкцію предметів та тіл відносно точки зору того, хто рисує, грамотно

будувати пропорційні співвідношення предметів один з іншим та окремими їх частинами до цілого, за допомогою тону й тональних відношень будувати об’ємну форму за законами світлотіні та її градацій (полиск, світло, напівтінь, тінь власна, рефлекс, падаюча тінь);

- здатність творчо оперувати основними типами та можливостями ритмічної композиції, використовувати виразні можливості графічної естетики ритму, обирати найефективніший принцип побудови композиції відповідно до обраної теми, творчо використовувати базові принципи композиційного зв’язку головних елементів композиції з другорядними, а також усіх елементів з головною ідеєю в аспекті класичних історико-культурних традицій, грамотно оперувати основними принципами композиційної побудови виробу;
- готовність до визначення закономірностей співвідношення тонів хроматичного та ахроматичного рядів, побудови елементарної композиції в тоні, створення тональних рядів для будь-якого виробу та його зображення на папері, до аналізу закономірностей співвідношення кольорів, контрастних та нюансових співвідношень, способів образно-емоційного впливу на глядача;
- здатність використовувати закони декоративного, живописного та формоутворюючого вираження кольору в образно-асоціативній кольоровій композиції, використовувати закономірності співвідношення кольорів у реальному просторі (трьохмірному) та на площині (двомірному просторі).

На вивчення навчальної дисципліни відведено 240 годин / 8 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальноїдисципліни

Змістовий модуль 1

Малюнок в дизайні. . Малюнок як художньо-образне відображення життя. Художня образність в малюнку як прямого, достовірного відображення предметів та об`єктів природи. Академічний малюнок, як засіб графічної передачі видимого об'єкта або предмета. Створення художнього образу засобами начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Малюнок і розвиток образного мислення, уяви, спостережливості, вміння живописними засобами правдиво відтворювати натуру, передавати її конструктивні, об`ємні, матеріальні, просторові та тонально-колористичні якості.

Змістовий модуль 2

Композиція в дизайні. Головні поняття і сутність композиції в художньому проектуванні (дизайні). Катарсис як критерії мистецтва. Закони сприйняття композиції. Закони, принципи і засоби виразності в композиції. Ритм і метр в композиції. Масштаб і масштабність. Симетрія і асиметрія в композиції виробів. Види композиції: фронтальна, об’ємна, просторова. Тектоніка в композиції. Зв'язок зовнішнього і внутрішнього, декоративного і утилітарного в композиції.

Змістовий модуль 3

Кольорознавство в дизайні. Історичні витоки та наукові основи кольорознавства. Природа кольору (фізичні і хімічні основи). Основні характеристики кольору. Колористика в дизайні. Кольоровий спектр, кольорова палітра. Колір в культурі. Колір і естетика. Колір і психо-фізіологічні та статево-вікові особливості його сприйняття. Колір і емоційна чутливість особистості. Колір і асоціативно-образне мислення. Інформаційно-комунікаційні технології і колір. Семантика і геральдика кольорів. Концепції та системи створення кольорових гармоній (О. Рунге, В. Освальда, В. Кандинського, П. Клєе, Й. Іттена та інші).

3. Рекомендована література

Основна

1. Антонович Є. А. Малюнок і живопис: Методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К. : Вища школа, 1990. - 3 с.
2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р. Арнхейн. – М.: Искусство, 1957. – 100 с.
3. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция / Г. В. Беда. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с.
4. Божко Ю. Г. Основи архитектоники и комбинаторики формообразования / Ю. Г. Божко. – К.: Выща. шк, 1991. – 173 с.
5. Бучинський С. Л. Основи грамоти образотворчого мистецтва / С. Л. Бручинський. – К. : Радянська школа, 1981. – 120 с.
6. Волков Н. Геометрия и композиция картин / Н. Волков. – М.: «Искусство», 1990. – 132 с.
7. Волков Н. Н. Композиция в живописи / Н. Н. Волков. - М.: Искусство, 1977 — 236с.
8. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. [Учеб. для учащ. сред. спец. учеб. заведений] /И. Т. Волкотруб. – [2-е изд., перераб. и доп.] – К.: Вища шк., 1988. – 192 с.
9. Гаррисон Х. Рисунок и живопись. Материалы. Техника. Методы : полный курс / [Х. Гаррисон ; Пер с англ. Е. Е. Зайцевой]. – М.: Эксмо, 2013. - 253 с.
10. Голубева О. Л. Основы композиции / О. Л. Голубева. – М. : Изд. дом «Искусство», 2004. – 120 с.
11. Даниленко В. Я. Дизайн : Підручник / В. Я. Даниленко. – Х.: ХДАДМ, 2003 — 320 с.
12. Жданова Н. С. Перспектива: Учебное пособие / Н. С. Жданова. – М.: Владос, 2004. – 224с.
13. Иоханнес И. Искусство цвета /И. Иоханнес. – М.: Издатель Д. Аронов, 2000. – 183 с.
14. Кириченко М. А. Основио бразотворчої грамоти / М. А. Кириченко. – К. : Вища школа, 2003. – 248 с.
15. Кулебакин Г. И. Рисунок и основы композиции : Учебник для ПТУ /

Г. И. Кулебакин, Т. Л. Кильпе. - [4-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Высш. шк., 1994. – 128 с.

16. Миронова Л. Н. Цвет в изобразительном искусстве / Л. Н. Миронова. – Минск, Беларусь, 2005. – 152 с.

17. Михайленко В. Є. Основи композиції / В. Є. Михайленко. - К.: Каравела, 2004. – 304 с.

18. Печенюк Т. Кольорознавство / Т. Печенюк. – К. : Грані-Т, 2009. – 192 с.

19. Ремезова Е. И. Композиционная логика постмодернизма — традиции и новации / Е. И. Ремезова. - М.: Ватерпас. – 1996, – №1–2. – С. 38–41.

20. Рисунок. Живопись. Композиция : Хрестоматия / [Сост. Н. Н. Ростовцев и др.]. – М. : Просвещение, 1989. – 207 с.

21. Рисунок: [Учеб. Пособие для вузов] / С. В. Тихонов, В. Г. Демьянов, В. Б. Подрезков. – М.: Строиздат, 1983. – 296 с.

22. Ростовцев Н. Н. Академический рисунок / Н. Н. Ростовцев. – [2-е изд., доп. и перераб.]. – М. : Просвещение, 1984. – 240 с.

23. Сидоренко В. Ф. К проблеме композиции в художественном конструировании / В. Ф. Сидоренко. – М.: Техническая эстетика. – 1976. – №11. – С. 14.

24. Сомов Ю. С. Композиция в технике / Ю. С. Сомов. – М.: Машиностроение, 1987. – 288 с.

25. Тиц А. А. Основы архитектурной композиции и проектирования / А. А. Тиц. – К.: Вища шк., 1976. – 256 с.

26. Хмельовий О. М. Вступ у дизайн, основи проектування систем життя: [курс лекцій] / О. М. Хмельовий. - Луцьк: Волинська мистецька агенція “Терен”, 2004. – 208 с.

27. Чинь Ф. Архитектура, пространство, композиция / Ф.Чинь. – М.: Астрель, 2005. – 400 с.

28. Шорохов Е. Композиция / Е. Шорохов. – М.: «Просвещение», 1986. – 264 с.

29. Шорохов Е. В. Основы композиции / Е. В. Шорохов. – М.: Искусство, 1979. – 218 с.

30. Яблонский В. А. Преподавание предметов “Рисунок” и “Основы композиции” / В. А. Яблонский. – М.: Высшая школа, 1989. – 77 с.

31. Яковлєв М. І. Композиція + геометрія / М. І. Яковлєв. – К.: Каравела, 2007. – 204 с.

Додаткова

32. Все о технике : цвет. Незаменимый справочник для художников – М. : АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.

33. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский. - М.: Педагогика, 1987. - 344 с.

34. Дизайн. Иллюстрированный словарь-спровочник / [Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко]. – М.: «Архитектура-С», 2004. – 288 с.

35. Зись А. Я. В поисках художественного смысла. [Избра нные работы] / А. Я. Зись. – М.: Искусство, 1991. – 350 с.

36. Кандинский В. В. О духовном искусстве / В. В. Кандинский. – Л. : Фонд «Лениградская галерея», 1989. – 68 с. – (Серия «Из архива руського авангарда»).

37. Юрьев Ф. И. Цвет в искусстве книги / Ф. И. Юрьев. – К. : Издательское обїединение «Вища школа», 1987. – 248 с.

4. Форма підсумкового контролю результатів навчання

екзамен / залік

5. Засоби діагностики результатів навчання

Моніторинг навчальних досягнень здійснюється з метою визначення рівня сформованості соціально-особистісних, загальнонаукових та інструментальних компетенцій з навчальної дисципліни «Основи малюнку, композиції та кольорознавства». Для визначення рівня сформованості компетенцій використовуються такі форми контролю:

Поточний контроль. Оцінка якості засвоєння знань проводиться в:

- письмовій формі у вигляді самостійних робіт над контрольними питаннями, які передбачають поглиблене вивчення основних тем навчального курсу;
- усній формі у вигляді порівняльного аналізу ідей, позицій, концепцій, які пропонується різними авторами в різних джерелах інформації;
- у вигляді творчих завдань, які визначають ступінь сформованості системи компетенцій з навчальної дисципліни, вмінь самостійного їх застосування на практиці та активної творчої діяльності;
- тестів (поточних, тематичних, модульних);
- оцінювання практичних та самостійних робіт.